

Un dels records més vius i consoladors d'aquella
època ^{lamentada i} inquieta es el de les meves epimeres però bonau-
rades relacions amb la Protectora de l'Ensenyance
Catalana que presidia o dirigia ^{el ~~l'Escola~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~Països~~}.
Frequentava alguns dels membres més actius d'aquella
benemèrita associació i fins, poc o molt, vaig col·laborar-hi

En aquell temps l'estudi de la llengua i la cultura ca-
talanes m'interessava tan com ^{el de} la Rítmica i la Plàstica les
quels no solament seguien cuidant la meua atenció i absorbint
el meu temps sinó que em proporcionaven guanys ma-
terials en ensenyar-les en algunes escoles.

Se deia però, era poca llarg per fer-ho seguir
tot. Així, sense deixar la música vaig també
entrar a formar part del personal docent de La Cultura
de la Dona, institució que dirigia amb gran competència i

entusiasme la senyora Bonnemaison, Vde Ver - 2
daquer, amiga i consellera de Cambi. La senyora Verdaguer
a més de dona intel·ligent i de caràcter, era prodigiosament
bel·luda de rostre així com la majoria de les seves col·
laboradores immediates. La fama de la casa era que aquelles
dones amb mostaxo i barba gaudien d'una gran capacitat
pedagògica, social i administrativa. Tothom els ho reconeixia
i acceptava ~~que~~ aquell defecte físic com un símptoma de su-
perioritat. Jo no podia presumir d'aquella misteriosa
pilositat i tampoc ~~d'aquells~~ ^{dels} dons i capacitats pedagògiques
d'aquell equip femení, malgrat això em van acceptar
com a col·laboradora. Hi donava una classe setmanal de lee-
tura en llengua catalana. Les alumnes llegien fragments
d'autors catalans que jo ⁸ havia triat entre els que

~~Aquell vespre ja no parlaren més de la desgracia~~

~~En Rafael abatia el cap.~~

- Venuts, berrangol

em catàleg que jo havia triat entre els que més 2B
semblaven més representatius. Els feia pronunciar
correctament les vocals obertes, tancades i neutres segons
la fonètica no exagerada de Barcelona; l'accent tònic,
les consonants sordes i sonores. Elegien dues vegades el
mateix text, la primera per a la fonètica, la segona
per a l'expressió. Havien de ^{respectar} les comes i els punts, els sig-
nes d'exclamació i d'interrogació, i donar a la lectura
una claredat no declamatorià però expressiva.

De primer antuvi les alumnes sentien un cert es-
torament en adonar-se de lo malament que llegien.
Però aquesta constatació les estimulava a perfeccio-
nar-se. La meua classe estava plena de noies àvi-
des d'aprendre a llegir correctament el català i també
d'aprendre mots nous que enriqueixien elur vocabulari.

A final de curs hi havia uns examens. El tribunal el formaven
escritors i mestres de català. Jo havia aconseguit que alguns
llibreters em cedissin lots de llibres. Els distribuïem com a premis
i com és natural, hi havia moltes discusions i disputes.
No crec que a la Cultura hi donés cap altra classe exclusivament de lectura.

en llengua catalana.

Així venien dependents de ~~comere~~ ~~id~~
empleades de despatx. Sovint no comprenien

el sentit de certs idiomes comarcals que jo
els havia d'explicar amb paraules més corrents

La meua amiga Dolores Palau feia
amb un mestre de català - l'Antoni Riera

amb ell i altres mestres, col·laboradors

de la Proletaria de l'Ensenyament Catalana

la Dolores i jo

vam ésser sol·licitades a formar part dels tribunals escolars que arreu de Catalunya aprofitaven els diumenges per a examinar ^{en} ~~de~~ la matèria de ~~gramàtica catalana~~ ^{gramàtica catalana} i d'història de Catalunya a la mainada de les escoles locals.

Cada diumenge sortíem de Barcelona en grups. En arribar al poble ens constituïem en tribunals formats de tres membres. D'aquests tres membres, un presidia i era, en realitat, l'autèntic responsable de les classificacions: Ferran Soldevila ^{en} l'Artells, en Bardegi, en ~~Artur Martorell~~, Pau Rovira i potser algun altre que ~~no~~ recordo. Dolors Palau i ~~alguns~~ ~~altres~~ sempre feien de membres auxiliars. ~~Alguns~~ ~~altres~~ ~~interrogaven~~ ~~encara~~ ~~que~~ ~~després~~ ~~resultaven~~ ~~amb~~ ~~ésser~~ ~~missims~~. Alguns ~~et~~

Alguns d'aquells manees que examinarem coneixien la història de Catalunya millor que nosaltres. Fets importants d'aquesta història els vam aprendre anant a examinar la mainada vilatana i llogarenca.

L'ajuntament del poble on ho fèiem anava a fer d'examinadors, ens solia invitar a dinar en una fonda o en cases particulars.

La feina l'hem fet durant el matí, la tarda la dedicarem a excursions. Aquestes sortides amb companys instruits i curtes als quals ens unia el mateix afany de l'expansió de la cultura catalana solien resultar molt divertides. Potser per a mi, encara tenien més preu en comparar aquests homes apradables amb les penoses que havia viscut amb altres homes menys correctes, sobretot els que havia hagut de freqüentar veient el violí.

totant el violoncel ~~en pos dels seus~~ ^{en pos dels seus} ~~nocturns~~ i d'una ^{part} a tres de la matina de ~~en cap~~ ^{en cap} (en companyia de violi-
nists ~~de les meues, bons, dolents~~ ^{de les meues, bons, dolents} enamoradets i fins erotomans

El maridatge de la meua amiga i companya Dolors Palau veu amb Antoni Ricca, ve allunyar-me d'aquestes sortides pedagògic-estorjades

Els van fer el viatge de noces a Muntserrat i a Mallorca però, algun temps després i encara en plena lluna de mel, van anar a viatjar un ^{parell de setmanes} ~~temps~~ pel sud de França. ~~je m'hi vaig unir.~~

Dolors Palau tenia parents a Certelnaudary, a Mirande a ~~la~~ i a Lacauna, gent ^{agradable} ~~gent~~; avllo de ve ~~per m'invitaven~~ ^{per m'invitaven} ~~lar~~ a qui Dolors anava a presentar el marit i de passada m'invitava ^{Jambe} a mi. Amb moltes de goig ~~je~~ ^{vaig} ~~reparar~~ ^{exceptar}. Anirien també a Tolosa i a Lourdes. In aquest viatge ~~veig~~ ^{veig} ~~fermerar~~ ^{fermerar} una part dels estorjades que a força de sacrificis ~~avara~~ ^{de paciència} ~~guadava~~ ^{reservava}.

havia reservat per a estudiar a Suïssa. L' 6
anada a Suïssa resultava molt més ^{onerosa} dispendiosa
que el viatge a França. D'altra banda, aquella era la
primera ocasió que se'm presentava de sortir d'Espanya.
No em veia en cor de refusar-la. No renunciava però
al gran projecte d'instal·lar-me a Ginebra per a
seguir els cursos de Patrimoni i Plàstica a l'Institut
Dalozze. Un dia o altre, no podia calcular quan, la
meua instal·lació a Ginebra seria una ^{fe} ~~realitat~~. Yo
sempre he cregut que quan hom desitja una cosa
amb tota l'ànima, la cosa es realitza. El que no es pot
previsar és com ni quan es realitzarà. Ja algun perso-
natge influent d'aquella època ^{el nom del que he oblidat} me havia promès d'
obtenir-me una beca de l'ajuntament de Barcelona per anar
a estudiar a Suïssa. Yo esperava
aquella beca amb confiança.

Y sota la ~~força~~ ^{on} amb un immillorable estat d'esperit
vaig partir amb el Dr. i el Forri devers Castelnaudary

Viatjavem ^{per una línia secundària} ~~del Tàrragon~~ ^{en un vagó de tercera, en una}
línia secundària, ^{en} el compartiment no hi vàl anarem
més que la jove parella i jo. Dels quatre angles,
cada un ^{de nosaltres} m'havia ^{seu} guapat
En una petita estació passà un home i es va
asseure davant meu ocupant el quart angle.
~~En~~ Tot seguit m'adreçà la paraula. Em va preguntar
si erem espanyols. Li vaig dir que sí. També em va
demandar si aquella parella eren marit i muller.
- Son casats de nou, li vaig explicar.
Ella entef' la rialle.
- Ahixí, ve dir a Espanya i feu els viatges de
nuvis de tres ^{mesos} Viús fàctes le voyage de nocces à Ivry? A
Encara son més avançats que a França, à France

En France, le mariage à trois ne commence 118
que quelque temps après la noce.

Éra un a' aquells francesos danaires: fausciatos
que hom sol tenir sorint al midi sobretot viatant
en un vage' de tercera

A el Toni, ^{flamant} marit de la Dolores, en veï el que deia
aquell home, ja li comencava de pujar la mossa al nas
yo, al contrari, ~~no~~ hi passava molt bé l'estoma

France
le menage à trois ^{no mena que puelque fins em} ^{comença el cap d'un temps de} ⁸
~~francesos~~ ^{després} matrimonis del maridatge ^B
Era un d'aquells francesos xerraires. ^{facciosos} ^{brontats (?)} que
hom sol trobar ^{sortint} al munde sobretot ^{em un vage de terra}
A el Toni, el marit de la Dolores, ^{en ve el que deia aquell home} ^{payar-}
la mosca al nas ^{correncava a}
perdon. ~~Per el contrari de un que m. ha esbargia d'~~
~~alto més~~

El wancès ve baixar ariat. ^{obans} ^{em} salutà amb una bona
encaixada i, tot reullant la varella, em va dir a
pena d'auguri

- Soyez heureux dans votre menage à trois.

El Toni estava furós, la Dolores i jo riciam molt divertides
jo al marit de la meua amiga l'havia tractat for-
ça per superficialment. La seva manera de reaccionar
em semblava bastant ibèrica. Més m. ho havia de
semblar uns dies després a Cauterets.

Jo havien pestat uns dies a Castelnaudary a ¹⁰⁰⁻
Lodac, a Mirandol. Els parents de la Dolores em havien

Obsequial ~~de~~ d'allo més, Castelnau dary ~~l'ora~~ ^{El viatge es desesvolu} i
parla amb tota felicitat, Castelnau dary tenia l'abstracció del
canal i mirant, el del fore-gras fet a casa, Tolosa el d'
ésser una gran ciutat pròspera i alegre.

De Tolosa vam anar a Tarbes, de Tarbes a Bagneres de
Bigorre i d'ací a Lourdes.

A Lourdes, el Toni va agafar ^{repugnància} ~~fasti~~ al menjar; cap res-
taurant me li feia pesa. Les hores dels àpats eren un
col·lari. ~~El~~ ^{El} ~~com~~ ànimes en pena anavem de restaurant en
restaurant sense poder entrar-^{nos} en cap malgrat que la
gana ens turmentava, ~~perquè~~ ^{perquè} ~~en~~ arribar a la porta
ell ^{Tom} reculava amb cara de fastig. Pretenia que per arreu
se sentia fortor de mantega rànica fosa, o de margarina
fregida i, sobretot fortor de malalt. De restaurants de totes
les categories, no en mancaven a Lourdes però
Cap ^{no li} ~~ja~~ ^{estellia} ~~al~~ ~~Toni~~. Fins que dolors i pi cama-
segades, ergotades, defallides, em ob andrèvem a la
primera cadira que trobavem prop d'una taula parada

disposades a no ^{moltes} ~~moures~~ ^{ns - en} en fins haver menjat 10
~~una cosa o altra~~

Quan no es tractava de menjar o dormir ens de-
dicavem a veure passar o seguir, les llargues carreres
de malalts cercadors de miralles. ~~Es~~ Es dirigien a
la Crotta. Alguns, poes, anaven a peu estriplotats en cros-
ses o bastons agafats del braç d'algu'. La majoria avançaven
asseguts en cadires de rodes que un infermer o un familiar
empenyia, molts anaven en llitreses també amb rodes. Quasi tots
~~pregaven~~ ^{resaven}, uns en un murmurí, altres en veu alta i fins
Li'expressió de llurs rostres era d'esperança, de febre.

finis: tot i ^{en} ~~el~~ ^{el} ~~a~~ ^{el} ~~aquells~~ ^{el} que ja eren quasi cadàvers.
Preparaven, cantaven, ploraven i gemegaven cada un segons
el seu sofriment, la seva fe o el seu estat d'ànim. En
llurs mans pallides, exangues, o nueses, deformades, es-
traenyien rosaris, ~~el~~ missals, mocadors amb els quals s'eixuga-
ven les llàgrimes, les cames, la suor. ~~Alguns~~ paraliticos havien d'esper-
rar que els les eixuguessin els infermers.

Davant la crotta l'exaltació i la fe dels malalts creixia.

11; 12

S'adreçaven directament a la Verge en peu baixa
o forta. Alguns semblava que es vlessin fer vir primer com
si tinguessin un dret adquirit. &

~~Al~~ Aquells nostres pàl·lids i crispats s'alçaven devers
la mare de Déu amarrats de llàgrimes, amb una expressió
indefinible feta d'esperança i desesperació, de confiança
i dubte, de fe i escepticisme.

Pregàries, sanglots, sospirs que barrejava adesiara un crit
desesperat i exigent, una apellació patètica, formaven una
gran, dolosa i desquadrada simfonia

semblava que el miracle que tots esperaven,
cada un el seu particular, anava a produir-se

d'un moment a l'altre. Y si el miracle no es produïa, tots els malalts, per un contra-miracle de caràcter ^{diabòlic} infernal, abandonarien llurs cadires de rodes i llurs lliters i es llençarien damunt la Verge per a destruir-la a cops de crosses.

En mig de la patètica cri d'òria feta de precs i d'oracions ella conservava la seva incommorable serenitat, com si tants i tants anys de romandre en la seva grotal ^{damunt del seu pedes} veyesset ^{Tal} cecs, ^{invalïds} ~~tuats~~, cancerosos, paralítics, tuberculots, ^{vint} les mateixes parantes, els mateixos sanglots, i haguessin immunitzat contra l'envició.

~~Aluny de la plata i del rial que hi ~~semerava~~, localtes apareixia com una ciutat turística i comercial; ^{si hi veien} ~~en-~~ tables hotels de htes les categories, restaurants, salons de te, ~~cafes~~, ^{quinqueterias,} ~~cafes~~, moltes, moltes botigues. En ~~alguns d'ells~~ ~~estragia~~ ~~del~~ ~~demunt~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~ter~~ ~~de~~ ~~ter~~ ~~negoci~~ botigues, ~~veient~~ ~~del~~ ~~demunt~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~ter~~ ~~de~~ ~~ter~~ ~~negoci~~~~

Algum diumenge, havent dinat, s'entaulava al "Café de La Punta"

13B

Cluny de la Grotte i del vi al que hi menava,
Lourdes apareixia com una bonica, neta i ben
situada ciutat turística i comercial. Hi veien
innombrables hotels de totes les categories, restaurants,
salons de te, cafès, quinquetes, i moltes,
moltes botigues.

Les voravies dels caners apareixien ma-
terialment ocupades pels mil objectes que hom
hi exposava destinats a enllauir vir els que
no estaven malalts. Llibres, pedres, còpies
cadenites, medalles, rosaris, bobots i jo guanyes
Reproduccions de la Verge fetes amb tota mena
de matèries, de tota mena de grandàries de
tota mena de preus. Hòrics de llana dels Pirineus

Les voravies dels canons ^{aparellixien} materialment
 ocupades pels innumbrables objectes que hunc hi
 exposava ^{afectivats} per a enllaminar el públic. Relles, ^{pie}
 dovos, creus, ^{cadernetes} medalles, rosaris, ^{vibrelots i jo guines} estatuetses ^{reproduccions}
~~reproduccions~~ Reproduccions de la
 Verge dels ^{ajub} de tota mena de matèries, de tota mena de
 tan grandioses, de tota mena de ^{abrics de clau} preciosa, ^{miradors}

de cep, de coll i d'espatlla, bufandes, gorros, pen-
 tufles... que se' jo! Tot el que he dit i moltes
 coses més que no recordo, ^{hunc les} es venien i se com prova
 a Lourdes entre misèries físiques ^{entre negoci i negoci} i preparis, entre
 opsch i opsch, entre empolles d'aigua miraculosa,
~~promesses~~ ^{acomplertes} i ~~per a complir de ciris~~
 d'ex-votos...
 pits de oi engolits core-cèlta, prometes ^{acomplertes}
 per a complir, ~~de~~ ~~partes~~ parts de rosari, ~~de~~ ciris, ~~de~~
 ex-votos...

Després de Lourdes vam anar a Caudebec
 llue celebré per les seves aigües sulfuroses: si diem
 H: vam passar uns dies ~~bonics~~. L'aire que
 hi respirava era sa amb flaire ~~de fenc~~ ^{de fenc} ~~de fenc~~
 i una atmosfera física i moral molt més
~~respirable~~ ^{respirable} que la de Lourdes.

Hi vivim en un hotel on el menjar era bo i ben
 cuinat i les habitacions confortables.

Practicarem curtes passejades a peu per les rodalies
 del poble i
 + un dia ens vam decidir a prendre part en una
 excursió col·lectiva en car. ~~Arribem~~ fins el ~~clau~~
Cercle de Gavarni celebré per les seves ^{roques} ~~parats~~ verti-
 cols i la font de Pau que s'hi precipita en forma
 de cascada.

Totum parlava amb entusiasme de la 15
petita glacera formada al peu de les parets natu-
rals, del saltant que hom pretenia de quatre-cents
metres (!)

Yo, llavors, no havia vist mai glaci na-
tural ni més casada que la del pare de
la Ciutadella. Hi anava ben decidida a
no perdre cap detall i, després, explicar-ho tot
al pare fil per randa.

Pero el car es va aturar al voblet de
savana a més d'una hora lluny del
c'libre ceire. El xoper ens va comunicar que
si volíem veure'l de prop hi hauríem d'
anar a peu.

Justham parlava amb ^{entusiasme} de la ^{petita} pletera
 formada al peu dels ~~costs~~ ^{parets} naturals ^{del} ^{de la} ^{llarga}
~~salta~~ ^{que} ^{hinn} ^{meteorita} de ^{quatre} ^{cents} ^{metres} de
~~caiguda~~ ^{després} ^{del} ^{cim} ^{per} ^{el} ^{finis} ^{la} ^{caiguda}
 i llavors he heu vist mai glaci natural ni ⁿⁱ ⁿⁱ
 cascada que la del Parc de la Ciutadella
 des de l'estada a quella, hi anava ben entusiasmada
 decidida a no perdre cap detall, ^{després}
~~per~~ ^{fil per rapadar} ~~per~~ ^{després} ~~per~~ ^{després} ~~per~~ ^{després}
 al poble de Gavarni ^{el} ^{que} ^{si} ^{voliem} ^{avistar} ^{nos} ^{hi} ^{al} ^{lloc}
 a mes ^{de} ^{una} ^{hora} ^{llum} ^{del} ^{celebre} ^{casde} ^{el}
 xufes ens ve comunicar ^{per} ^{hi} ^{haverem} ^d ^{anar} ^a ^{peu}

Sobretotament jo m'havia cefat ~~amb~~
 intel per a aquesta mena d'excursions. El Caminar no
 m'espantava, al contrari, sempre he puig anant a
 peu i en aquella visio' més, ^{onera} ^{per}
 freqent, i el cel seré, el paisatge esbarrís, les perspectives excellentes
 les dolces es ve estere ^{al} ^d ^{una} ^{pedra} ^{que} ^{hi} ^{hau} ^{prop} ^{del} ^{cani}
 debrar que no se'n mouria fins que el car Arnó

a Canterbury, de glaciers i de saltans ~~altres~~ ^{altres} ~~de~~ ^{de} ~~la~~ ^{la} ~~glacera~~ ^{glacera} 16
~~parteniers~~ ~~companys~~ ~~de~~ ~~spirit~~ ~~preceptor~~ ~~que~~ ~~per~~ ~~ajuntar~~ ~~al~~ ~~puig~~ ~~de~~ ~~Saranni~~
~~matres~~ ~~no~~ ~~n'~~ ~~havia~~ ~~visita~~ ~~mai~~ ~~plu~~ ~~la~~ ~~glacera~~
~~ella~~ ~~tampoc~~ ~~no~~ ~~n'~~ ~~havia~~ ~~visita~~ ~~però~~ ~~esperava~~ ~~veure~~ ~~els~~ ~~un~~
~~estada~~ ~~no~~ ~~venien~~ ~~a~~ ~~ella~~ ~~ella~~ ~~tampoc~~ ~~no~~ ~~no~~ ~~no~~ ~~no~~ ~~no~~
~~dia~~ ~~o~~ ~~altre~~ ~~quan~~ ~~s'~~ ~~hi~~ ~~acompanyessin~~ ~~en~~ ~~tot~~ ~~el~~
~~hi~~ ~~acompanyaria~~

Le Tom'es va asseure en una altra pedra resignat
 a romandre-hi fins que la seva tendra esposa no
 es decidís a ~~partir-se~~ ~~passar-se~~ en moviment i
 tots els ~~companys~~ ^{companys} ~~d'~~ ~~excursió~~
~~tot~~ ~~el~~ ~~van~~ ~~comprendre~~ ~~i~~ ~~aprovar~~

Des d'excursionistes del cor només quatre ~~acompanyats~~ ^{anaven} ~~per~~
~~de~~ ~~fora~~ ~~a~~ ^a ~~empren~~ ~~la~~ ~~caminada~~ ~~de~~ ~~muntanya~~
 anunt: un clerge preceptor de dos nois, els ^{dos} nois
 en quèrtio i un periodista parisènc ~~anunt~~ ~~de~~ ~~ca~~
~~mirar~~ ~~pel~~ ~~camp~~. En vaig ajuntar el pupet, vaig dir
 a recorre als meus ams i ~~van~~ ~~marxar~~ ~~tots~~ ~~cinc~~
~~van~~ ~~comprendre~~ ~~la~~ ~~caminada~~
~~cap~~ ~~al~~ ~~del~~ ~~celebre~~ ~~cerle~~ ~~de~~ ~~Saranni~~

El 'capella' me era gaire ^{conversaire.} ~~no feia~~ ^{parlava} i quan 12
~~no feia~~ s'edreava els seus ^{alumnas} ~~deixebles~~. Comentava
 els arbres, les herbes, les pedres, ^{o.} fins a ^{l'erbari} firmament ~~de~~
 d'una manera més ~~curiosa~~ pedagògica, que ^{bucolico} ~~curiosa~~

El periodista i jo aviat ens vam desentendre dels
 altres tres ^{que ja des d'ell} ~~començament~~ i havien desertat de
 nosaltres ^{conversarem a} ~~conversar~~ entre
 nosaltres. ^{El em parlava de París jo de Barcelona}

A ell em tot escoltant ^{no l'un a l'altre} ~~que~~ em venien
 ganas d'anar a París: ^a ell com deia com la
~~placencia~~ de visitar Barcelona.

Amb aquesta conversa banal ^{pero fàcil i animada.} ~~vam arribar al~~
 ceule ^{de Gavarni sense adonar nos en} ~~per davant de la~~

^{com també si hi embado caren d'espere} ~~per davant de la~~
 (2) com també si hi embado caren d'espere

(1) Ens hi vam embado car. ^{però si el}
 (3) els seus alumnes. ~~Ignoró si el~~
 periodista parisenc, que ja no era cap noi jove,
 havia ^{contemplat} ~~contemplat~~ ^{l'altre} ~~l'altre~~
 a començar ^{l'altre} ~~l'altre~~ ^{de la Soudaia} ~~de la Soudaia~~ ^{mentre que el Mont Blanc} ~~mentre que el Mont Blanc~~
 amb nous clemes o semi clemes, quant a ell, era

Genova a l'periodista parisenc, que ja no era cap
 cap noi jove, havia contemplat altres glaceres. Suposo
 que sí, perquè els parisencs van a curar-se fins als Alps de
 la Savoia i allí, en matèria de productes frígid^s hi ha de
 tot i molt: neus eternes i semi-eternes, ~~glaceres, congostes~~
~~congostes~~ mars de gel, glaceres, ^{gleres,} congostes... Jo no havia
 vist mai res de semblant. Encara que aquella glacera
 de Gavarni era una insignificància comparada amb
 qualsevol ~~de les glaceres~~ ^{altituds alpines, andines o pi-}
^{ri-niques,} a mi em va causar una gran impressió
 El primer que se'm va ocórrer fou passejar - on hi pel
 damunt amb grans protestes del parisenc que devia sabates
 amb sola, hi relliscava, hi feia tentines i ~~gremes~~ ^{liga-zapues i}
 fins una ~~aportada~~ caiguda. Jo ^{a Barcelona,} havia après a patinar
 amb rodes i havia estat una bona patinadora. Aquest fet
 em servia també per a apuntar-me damunt del gel

hi caminava ~~hi amb~~ Apudada per les neves solas de caïem
 fàcilment i fins vaig poder atansar-me al saltant i contem-

xir. i ~~era~~ ^{era} discrustia asprement amb l'hostaler; tot el pú-
 blic ens mirava. En aquell moment em vaig penedir
 d'haver acceptat la ^{seva} companyia del periodista. Entre l'
 estona que haviaig passant lebent i ^{ara} ~~que passava~~ ^{el}
 discutint el ~~temps~~ ^{passava}, Fariem tard ^{forçosament}
 a la sortida del car de Govaia. Però això a ell no semblava
 preocupar-lo. Quan a la fi ^{després d'haver discutit}; botzi nel
~~ve peses~~

llarga estona es decidí a reemprendre la marxa jo li vaig
 participar la meua preocupació. Arribaríem tard; tots ens
 ho tirarien en cara. O pitjor encara, el car se ni hauria
 anat sense nosaltres a Caeterets, Ell alçà les espatlles
 encara estava de mal humor.

- La type est un fiéfé voler ^{al poblat} em vaig treure un pes de sobre. ^{El car}
 Vam core quasi tot el camí. En arribar ~~vaig veure que el car~~
 ens esperava. Tot hom hi era menys nosaltres dos. ^{Ens van guel-}
~~ts i els~~ ^{amb} somriures meliciosos, ~~els~~ ^{el} ambregades ~~renewistes~~,
 fins alguna indistinta força directa. El Toni on va fer un zemo

talment un pare, un oncle o un germà gran. Vaig
aquantar el xàfec amb paciència, ~~Reconfortant~~^{Reconfortant} que tenia
culpa: la d'haver rebut veure la petita plouve. El
~~blay~~ saltant de Gavarni i, sobretot, la d'haver accep-
tat d'anar a la pingueta amb el parisenc.

Aquella mateixa nit ^{avent sopat} al Palau-Riera-Bertran
s'entaulava en una terrassa de cafè. Al cap d'una
curta estona que hi erem ~~o~~ si hi va presentar el perio-
distà, ens ve saludar i amb un brau "Vous permetez?".
Es ve assente a la nostra taula. Jo el vaig presentar als
meus amics i ell ve declinar el seu nom i la seva profes-
sió. Parlava de les seves vacances pel mig dia de França
i es mostrava encantat d'aquell país. Passava uns dies
allí, uns dies allà, com nosaltres. El Toni li anunciava ^{en} ~~amb~~
un to força sec, que nosaltres marxarem ~~demà~~ endormà.
— Oh, jo també, probablement, va fer ell. "Tot anem?"
Jo vaig dir. Com que la precepta s'edre ~~que~~ a un: jo